

Azimut

150

20 excursions a prop del mar

Costa Brava • Barcelonès i Maresme
Garraf i Costa Daurada • Terres de l'Ebre

Sergio Fernández Bertolín

Col·lecció: Azimut - 150

20 EXCURSIONS A PROP DEL MAR

**Costa Brava •
Maresme • Barcelonès •
Garraf • Costa Daurada •
Delta de l'Ebre**

SERGIO FERNÁNDEZ BERTOLÍN

Cossetània
EDICIONS

Primera edició: juny del 2017

© del text i de les fotografies: Sergio Fernández Bertolín

© d'aquesta edició:
9 Grup Editorial
Cossetània Edicions
C. de la Violeta, 6 - 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91
Fax 977 61 43 57
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Formes Gràfiques Valls, SA

ISBN: 978-84-9034-609-9

DL T 538-2017

Introducció

La tradició excursionista catalana se centra tradicionalment en les muntanyes i, especialment, les muntanyes pirinenques, d'elevades altures i de les més variades tipologies. Un excursionisme menys tradicional, que es relaciona habitualment amb el turisme i els camins de ronda, aprofita els trams de costa més salvatges i abruptes per fer gaudir els visitants del litoral català.

Les propostes recollides en aquest llibre pretenen unir aquests dos mons d'una manera natural, original i simple: sortir de la platja i cercar l'ascens a les serres o cims més prominents del front litoral català, i tornar novament a la costa. Alimentarem així les contraposades sensacions d'haver tocat el mar i haver acaronat el cel el mateix dia, tot unificant el coneixement de dues de les riqueses més grans de la nostra terra i de la seva varietat paisatgística.

Banyar-nos a la platja en tornar d'una bona excursió o assolir un cim des del punt més baix possible són ingredients especials d'aquestes rutes, que aporten un valor afegit que només podrà entendre qui ho ha experimentat. Podem trencar amb tòpics com la incompatibilitat entre platja i muntanya o la limitació de les visites al nostre impressionant litoral només a l'època estival. De fet, animem qualsevol excursionista a gaudir de la pau que ofereixen aquests recorreguts en èpoques de menys calor i, per què no?, fer una bona capbussada malgrat que el temps no sigui gaire calorós.

En la cerca d'un excursionisme més respectuós amb el medi i més sostenible, s'han arranjat punts inicials i finals de ruta amb la finalitat que permetin arribar-hi amb transport públic.

Per tal de comptabilitzar altituds, distàncies i temps recorreguts hem fet servir els *tracks* del recorregut sobre dades altimètriques i mapes de l'Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC), en conjunció amb les aplicacions de Google. Les altituds proporcionades estan arrodonides a múltiples de 5 metres amb l'objectiu de tenir en compte els possibles errors d'aproximació i mesura.

En les pàgines següents presentem una taula-resum amb les rutes, en què es mostren les principals dades de cadascuna, en l'ordre següent: distància, desnivell positiu acumulat, desnivell negatiu acumulat, dificultat de la ruta i durada aproximada.

Les distàncies i desnivells acumulats s'han obtingut a partir dels *tracks* recollits en la realització de les rutes i de les dades altimètriques de l'ICC, tot corregint els errors de posició i altimetria detectats al *track*. Cal tenir en compte que aquestes dades s'extreuen de mesures amb GPS, que tenen un cert error; s'han de prendre com una orientació i no com una magnitud exacta.

Les durades s'han aconseguit a partir dels registres dels *tracks* en la preparació de les ressenyes; s'ha comptat el temps efectiu (sense aturades) i cal tenir-les presents només com a referència orientativa, ja que el ritme de cada excursionista és diferent.

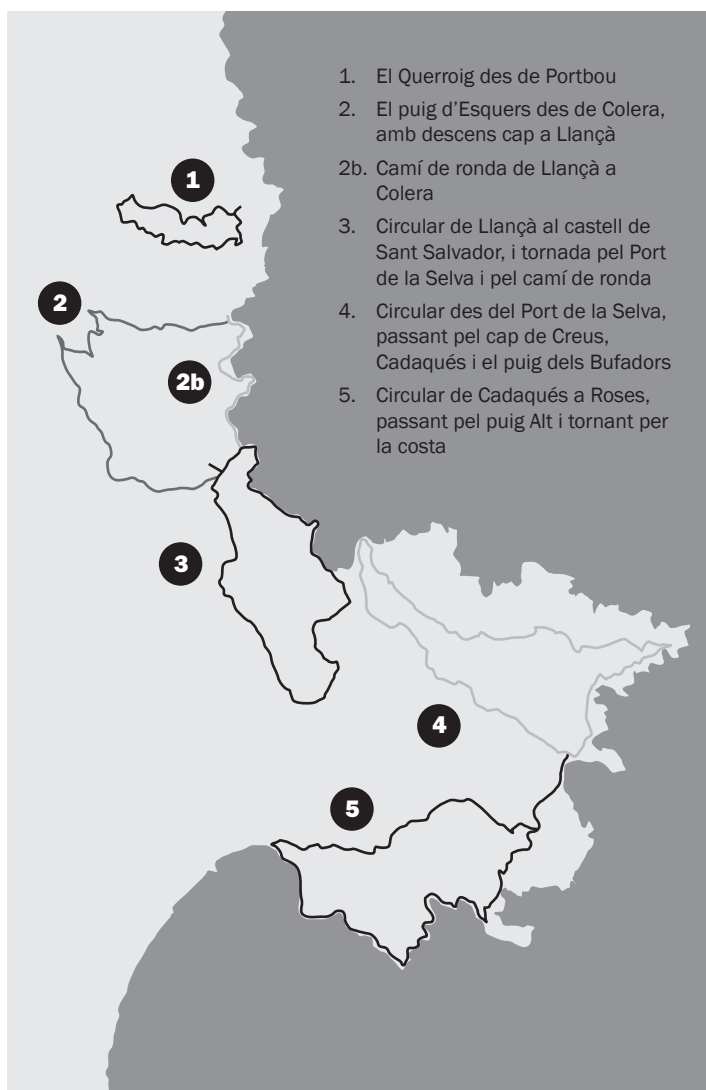
La dificultat és una mesura subjectiva i està relacionada amb l'exigència física i tècnica de la ruta, fruit de la comparació entre elles. Totes les rutes són assequibles per a un excursionista experimentat i amb una adequada forma física. Les rutes qualificades com de dificultat alta són, majoritàriament, rutes molt llargues i d'exigència física. La ruta 3 (Sant Pere de Rodes i castell de Sant Salvador) i la ruta 20 (serra del Montsià) tenen trams en què la dificultat tècnica és una mica més elevada, ja que la progressió requereix fer servir les mans o perquè el terreny és una mica més aeri. D'altra banda, la ruta 19 (Molló Puntaire) destaca com la de dificultat més elevada a causa de la cresta estreta i aèria i el tram equipat amb passos de grimpada exposats entre la Portella i el cim dels Avencs, tot i que aquest tram és evitable si ascendim per una ruta alternativa. Malgrat estar marcada com la de més alta dificultat, no suposarà un repte difícil si ens orientem bé i estem acostumats als passos aeris i a les grimpades.

Taula-resum de les rutes

Núm. i nom de la ruta	Distància	Desnivell positiu	Desnivell negatiu	Dificultat	Durada
1. El Querroig des de Portbou	13,5 km	850 m	850 m	Mitjana	4 h 20'
2. El puig d'Esquers des de Colera, amb descens cap a Llançà	19,5 km	800 m	820 m	Mitjana	5 h 30'
2b. Camí de ronda de Llançà a Colera	8 km	300 m	300 m	Baixa	2 h
3. Circular de Llançà al castell de Sant Salvador, i tornada pel Port de la Selva i pel camí de ronda	25 km	1.100 m	1.100 m	Alta	8 h
4. Circular des del Port de la Selva, passant pel cap de Creus, Cadaqués i el puig dels Bufadors	32 km	1.400 m	1.400 m	Alta	8 h 30'
5. Circular de Cadaqués a Roses, passant pel puig Alt i tornant per la costa	35 km	1.400 m	1.400 m	Alta	8 h 30'
6. De l'Estartit al Montgrí, i tornada per la costa	26 km	1.200 m	1.200 m	Alta	7 h 30'
7. Les muntanyes i costes de Begur	13 km	700 m	700 m	Baixa	4 h 15'
8. El puig Gros des de Sant Feliu de Guíxols	11,5 km	450 m	450 m	Baixa	3 h 20'
9. El puig de Cadiretes des de Tossa de Mar	17 km	650 m	650 m	Baixa	4 h

Núm. i nom de la ruta	Distància	Desnivell positiu	Desnivell negatiu	Dificultat	Durada
10. Pedracastell des de Canet de Mar	7,5 km	350 m	350 m	Baixa	1 h 50'
11. De Caldes d'Estrac a Mataró, per les talaies del Montalt i el turó d'Onofre Arnau	20,5 km	800 m	800 m	Mitjana	5 h 30'
12. El Montcabrer i el castell de Burriac des de Vilassar de Mar	12 km	550 m	550 m	Baixa	3 h 40'
13. Sant Mateu des de Premià de Mar	16 km	600 m	600 m	Baixa	4 h 30'
14. De Montgat a Badalona pel turó d'en Galzeran	15,5 km	750 m	750 m	Mitjana	4 h 30'
15. El puig Castellar des de Badalona, i tornada pel Parc Fluvial del Besòs	21 km	500 m	500 m	Mitjana	5 h
16. De la platja del Garraf a la de Castelldefels, pel cim de la Morella	20,5 km	750 m	750 m	Mitjana	5 h
17. Camí de ronda de Sitges a Vilanova i ascens a la Talaia	24 km	450 m	450 m	Mitjana	6 h
18. La Mola des de Torredembarra	28,5 km	600 m	600 m	Mitjana	6 h 45'
19. El Molló Puntaire i el Torn des de l'Hospitalet de l'Infant	23,5 km	1.200 m	1.200 m	Molt alta	7 h
20. Integral a la serra del Montsià, entre les Cases d'Alcanar i Sant Carles de la Ràpita	19 km	1.100 m	1.100 m	Alta	5 h 45'

ZONA 1: RUTES PER L'ALT EMPORDÀ

Aquesta zona és la que està situada més al nord i s'estén de Portbou a Roses, coincidint amb les darreres elevacions dels Pirineus. Trobem els relleus costaners més abruptes i una important quantitat de restes megalítiques. Als cims, si no a la mateixa costa, serà possible experimentar la força de la tramuntana. Les roques treballades pel mar donen origen a salvatges costes, de cristallines aigües i pedregoses platges.

El Querroig des de Portbou

Portbou és un poble marcat per l'estació internacional de tren, per la frontera amb França, per la història de l'exili cap a França i pel pas de l'il·lustre Walter Benjamin fugint de l'antisemitisme nazi. Nosaltres descobrirem tot això en una jornada en què el nostre principal objectiu serà la torre de Querroig (segles XIV i XV) i la grandiosa panoràmica que ens ofereix sobre el litoral de la Catalunya Nord i de l'Alt Empordà.

Fitxa tècnica

Punt d'inici i final: Estació de tren de Portbou.

Distància recorreguda: 13,5 quilòmetres.

Desnivell acumulat: +/-850 metres.

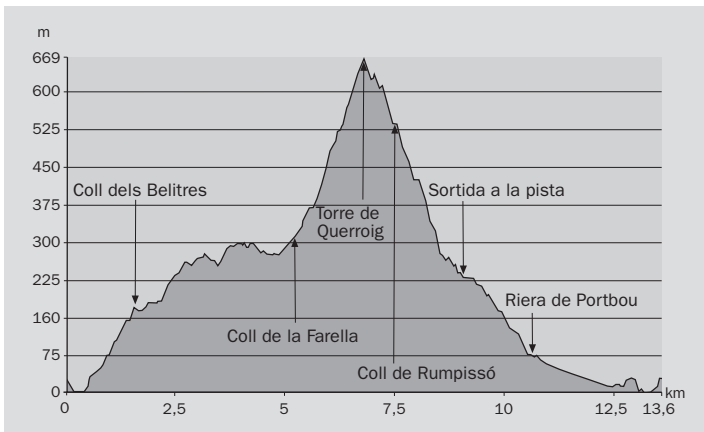
Durada: 4 h 20' sense comptar aturades.

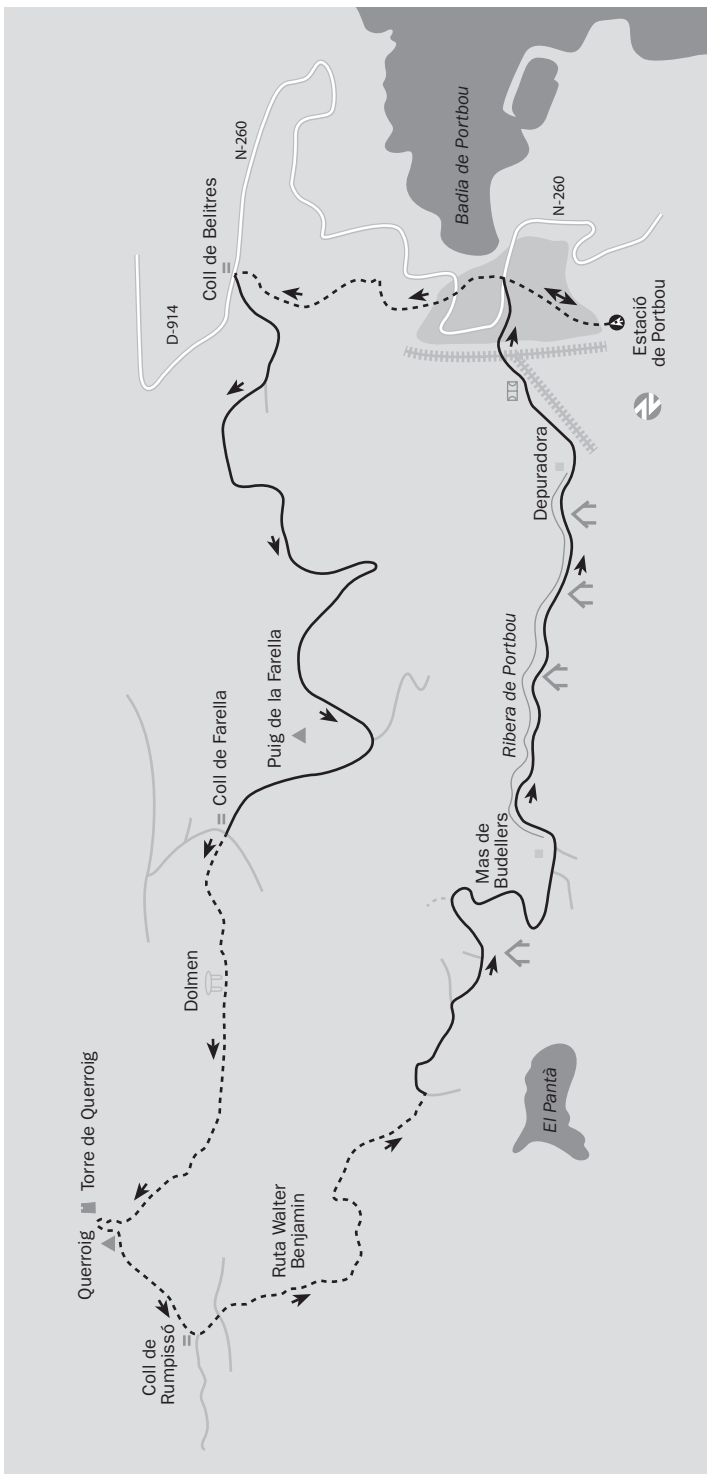
Dificultat: Mitjana.

Cartografia recomanada: *Alt Empordà*. Editorial Alpina. Escala 1:50.000.

Època ideal: Tot l'any. A l'estiu cal anar ben proveïts d'aigua, ja que la calor i la sensació de xafogor són molt intenses.

Punts d'aigua: Fonts al costat del mercat de Portbou i de la platja. No disposem de punts d'aigua durant el recorregut.

Descripció de la ruta

0 h. Estació de tren de Portbou (30 m). Històrica estació internacional de tren, la darrera en terres catalanes sortint en direcció a França. En aquesta estació, edificada l'any 1929 per substituir la de 1870, tenim andanes d'amplada ibèrica i d'amplada internacional. Destaca la marquesina de ferro i vidre, creada pels tallers de Joan Torras i Guardiola, conegut com l'Eiffel català a causa del seu domini de les estructures de ferro.

Sortim de l'estació a través d'unes escales que descendeixen al carrer del Mercat, el qual seguim fins a una cruïlla, on tombem a l'esquerra per girar directament cap a la platja, que es troba a poc més de 100 metres. Just al davant trobarem pals indicadors d'Itinerànnia (xarxa de senders del Ripollès, Garrotxa i Alt Empordà) i del GR 92, que recorre l'arc mediterrani fins a arribar a Cadis, sempre transitant a prop de la costa.

Ens enlairem per unes rampes en direcció NO, tot seguint les indicacions vers el coll dels Belitres i les marques de pintura grogues, per passar aviat per sota de la carretera N-260 i anar sortint del nucli urbà. Caminem sempre guanyant altura i cercant les marques grogues que ens conduiran per un vessant amb escassa vegetació, des d'on es domina Portbou i tenim una panoràmica de la carretera que es dirigeix a la frontera amb França. Finalment guanyem el coll dels Belitres.

40'. Coll dels Belitres (165 m). Històric punt de pas entre Espanya i França i a l'inrevés. Per aquest assequible coll va exiliar-se, a inicis de l'any 1939, un importantíssim gruix de gent: unes 140.000 persones, segons la comptabilització del comissari especial de Cervera de la Marenda. Al mateix coll podem trobar unes fotografies i una petita exposició sobre aquest fet.

Prenem la pista que parteix de Can Mariano, a l'esquerra, amb indicació vers el Querroig i el coll de la Farella. En menys de 400 metres som en una bifurcació en ascens a la dreta, que prenem per guanyar el coll del Frare i posteriorment una cruïlla, on la circulació de vehicles motoritzats és prohibida i on seguirem els senyals grocs a l'esquerra, tot mantenint-nos a la mateixa altura. Per la mateixa pista, a mig vessant, alternem pujades i baixades suaus, fins a assolir la perpendicular del puig de la Farella, des d'on afrontem la contínua i còmoda pujada al coll de la Farella, sota del Querroig, que ja veiem destacant.

1 h 40'. Coll de la Farella (305 m). Creuem la pista i prenem el sender que guanya altura en direcció O, tot passant pel costat mateix del dolmen del Coll de la Farella, monument megalític de la segona meitat del IV mil·lenni aC. El sender guanya pendent, es fa més salvatge i s'encamina vers el collet que hi ha entre la torre de Querroig i el vèrtex geodèsic. Per camí a la dreta remuntem els últims metres cap a la torre.

Panoràmica des de la torre de Querroig: el cap de Creus i el Port de la Selva

2 h 30'. Torre de Querroig (670 m). Restes del castell i de la torre de Querroig, antigues fortificacions defensives i de guaita que daten dels segles X i XIV-XV, respectivament. Des d'aquí tenim una impressionant visió panoràmica de 360 graus, que abraça el litoral francès de Banyuls i Argelers de la Marena, les costes de Portbou, Colera i el Port de la Selva i el cap de Creus.

Retornem a la colladeta entre la torre de Querroig i el vèrtex geodèsic. Des d'allà podem pujar al vèrtex tot desviant-nos uns metres del camí, que segueix pel costat esquerre de la carena i després per la mateixa carena, per arribar al coll de Rumpissó. Aquí trobem indicacions de la ruta de Walter Benjamin, que segueix les passes de l'escriptor i filòsof alemany d'ascendència jueva, que l'any 1940 va caminar des de Banyuls fins a Portbou, tot cercant una fugida a Lisboa per creuar l'Atlàntic i escapar de l'antisemitisme nazi. Benjamin va suïcidar-se a Portbou després de ser retingut per les autoritats del poble, per por de caure en mans de la Gestapo. Està enterrat al cementiri i amb el temps s'ha convertit en un símbol de la població.

Descendirem tot seguint la seva ruta, i anirem trobant extractes i referències dels seus escrits i pensaments. El camí és estret i salvatge, amb molta vegetació arbustiva i, en alguns trams, descompost, però ben fressat i marcat. Desemboquem en una pista sobre el pantà, a uns 240 metres d'altitud.

3 h 20'. Pista sobre el pantà (240 m). Seguim la pista cap a l'esquerra i en les successives bifurcacions agafem sempre el camí de la dreta, amb la qual cosa anirem perdent altitud fins a arribar a mas de Budellers i a la Ribera de Portbou, on el nostre camí conflueix amb la pista que prové del pantà. Aleshores ja només ens resta descendir suaument per una pista que ressegueix el curs de la Ribera de Portbou, aigües avall. Deixarem

enrere zones de conreu, masies i finalment arribarem a la Depuradora de Portbou i a un gran mur que forma part de les instal·lacions d'Adif. Pugem per la carretera asfaltada en direcció a un pont, on seguirem el curs de la riera per passar per sota de les línies de tren a través d'un espectacular túnel que desemboca a l'arbrada Rambla de Catalunya de Portbou i a la platja.

4 h 20'. Platja de Portbou (0 m).

Llocs de bany

Platja de Portbou, amb punt d'informació turística i diversos establiments hotelers. Des de la mateixa platja, si volem banyar-nos en llocs més tranquils, bucòlics i menys concorreguts, podem seguir la costa cap al nord fins a les Tres Platgetes (a 400 metres) o a la platja del Pi (a 1,3 km).

Passarem per la font de Beu i Tapa i per camins de roca i escales, per on caminarem millor amb calçat d'excursió.

Altres rutes i llocs d'interès

- Església de Santa Maria de Portbou, d'estil neogòtic, construïda l'any 1878. De dimensions considerables, es troba a 50 metres de l'estació.
- Ruta urbana Memorial de Walter Benjamin, que recorre els llocs més emblemàtics del seu pas per Portbou.
- Itinerari de la Costa Nord, en què gaudirem de penya-segats i passarem per la caseta de vigilància fronterera.
- Camí des de la platja del Pi o des del coll dels Belitres fins al puig de Cervera, prominent cap fronterer amb França.

Les Tres Platgetes des de la punta del Pi

El puig d'Esquers des de Colera, amb descens cap a Llançà

Des de l'interessant i tranquil poble de Colera, enfilem per la riera de Molinàs fins a l'homònim nucli abandonat. Continuem ascendint, visitem la petita i preciosa església de Sant Miquel de Colera i coronem el cim del puig d'Esquers (605 m), amb la inigualable visió que ofereix sobre les costes i els massissos de la comarca. Descendint cap a Llançà, passem per l'església de Terrers i la plaça Major de Llançà, no exempta d'encants.

Fitxa tècnica

Punt d'inici: Estació de tren de Colera.

Punt final: Platja de Llançà. Podem tornar a Colera tot agafant el tren a l'estació de Llançà (una parada i tres minuts de trajecte, amb freqüències raonables) o caminant pel camí de ronda.

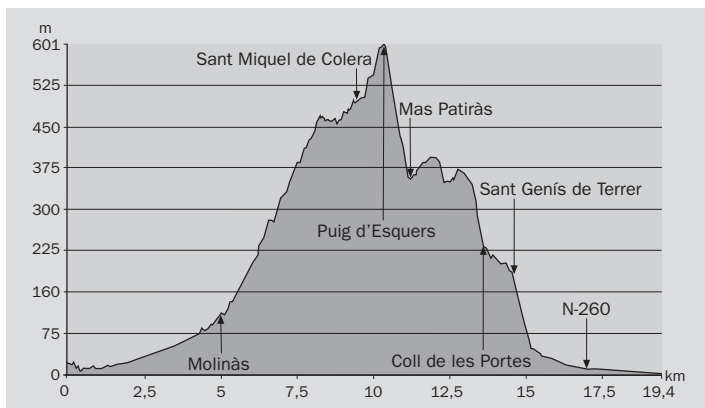
Distància recorreguda: 19,5 quilòmetres.

Desnivell acumulat: +/- 800 metres.

Durada: 5 h 30' sense comptar aturades.

Dificultat: Mitjana.

Cartografia recomanada: Alt Empordà. Editorial Alpina. Escala 1:50.000.

Sant Miquel de Colera

Època ideal: Tot l'any. A l'estiu cal anar ben proveïts d'aigua, ja que la calor i la sensació de xafogor són molt intenses.

Punts d'aigua: Als nuclis urbans. L'única font que trobarem fora dels nuclis, la de Sant Miquel, està eixuta durant bona part de l'any.

Descripció de la ruta

0 h. Estació de tren de Colera (25 m). Davant de l'estació tenim l'Art Parc, amb curioses estatuetes artístiques de rajola i amb vistes a la platja. Caminem uns metres en paral·lel a la línia de ferrocarril, en direcció a Girona i Barcelona, per girar a l'esquerra pel mateix carrer. Sense deixar-lo, anem descendint i poc després fem un marcat gir a la dreta pel mateix carrer i desemboquem al carrer del Mar. Per aquest nou carrer seguim cap a la dreta, tot passant per sota de l'espectacular pont metàl·lic del ferrocarril i pel costat del notable Arbre de la Plaça, plàtan centenari plantat l'any 1898 pel mateix alcalde de Colera. Aviat arribem a la riera de Colera, que remuntem aigües amunt cap als afores del poble, fins a sortir-ne tot creuant la carretera N-260 a través del pont de Colera. El nostre primer objectiu és Molinàs, un nucli deshabitat amb el qual toparem al cap d'uns tres quilòmetres, després d'avançar per la riera de Molinàs, tot deixant a mà dreta el desviament de la font del Mono.

1 h 15'. Molinàs (105 m). Nucli de tretze cases, deshabitat des del 1970 i situat en un petit replà al costat d'una confluència entre rieres. Per la mateixa pista, travessem la riera per un pont i ens enlairem en direcció al castell de Molinàs. La vegetació comença a canviar i travessem les primeres pinedes de pi blanc i de pi pinyoner. En constant ascens, sense deixar el camí principal

i amb bones indicacions, arribem finalment al pla on hi ha les restes del castell de Molinàs.

1 h 50'. Castell de Molinàs (280 m). Ruïnes d'un antic castell, d'història desconeguda. El seu origen se situa, probablement, entre els segles X i XI. Reprenem el nostre ascens per pista, en direcció S. En les diverses bifurcacions prendrem sempre el camí que guanya altura, fins a una cruïlla amb un dipòsit d'aigua. Aquí trobem a la dreta la ruta dels Monuments Megalítics i, a l'esquerra, la Ruta Panoràmica. Ens decantem per la segona perquè ens interessa més passar per Sant Miquel de Colera. El pendent del terreny es va suavitzant, especialment després d'arribar a la següent bifurcació, on deixarem la ruta més directa al puig d'Esquers i al seu dolmen a l'esquerra, per seguir planejant en direcció a Sant Miquel, que ja veiem no massa lluny nostre. Passem per la font de Sant Miquel, font estacional que podem trobar seca en funció de l'època de l'any. Al cap d'uns 400 metres deixarem la pista principal per un trencall indicat a l'esquerra que ens durà a l'església.

2 h 40'. Sant Miquel de Colera (495 m). Estètica i petita església romànica dels segles XII i XIII, ben conservada. Al costat mateix, surt l'estret sender (en direcció S) que flanqueja per després ascendir fortament entre pins fins a assolir el coll de Sant Miquel (545 m). En aquest punt tenim una cruïlla de camins i

un mirador. Seguim l'evident i indicat corriol que s'alça cap a la carena del puig d'Esquers, que s'evidencia davant nostre.

- 3 h.** Puig d'Esquers (605 m). Caseta de guaita i vèrtex geodèsic. Impressionat panoràmica, en què destaquen sobretot el Querroig, el massís de l'Albera, Colera, Llançà i el golf de Roses. Per descendir cap a Llançà prenem com a referència els pals amb marques verdes i vermelles, que ens guien en direcció SE. Perdem altura ràpidament per un sender que manté gairebé sempre el mateix rumb, i travessem dues pistes. En arribar a una tercera, anem directament cap al mas Patiràs, una masia enrunada situada enmig d'un coll. Pocs metres després el camí es bifurca, i veiem que hi ha indicacions vers el puig Tifell i Llançà tant a mà dreta com a l'esquerra. El camí més curt segueix les marques verdes i vermelles, per la pista que puja a mitja altura per la falda del puig del Llop i ens encamina al coll del Llop, on s'acaba la pista. Gaudim de bones vistes en direcció al cap de Creus i dels diversos camins que van a Llançà. Progressem en direcció S tot deixant la carena, en descens i per sender. A prop del dolmen del Puig del Llop, transitem novament per una pista forestal, que deixarem 300 metres més endavant per tornar a seguir les ja familiars marques de color verd i vermell. Aquestes ens guiaran en direcció a la carena del puig Tifell i, força abans d'assolir el cim, es desviaran a la dreta tot descendant cap al coll de les Portes per un senderó estret però ben traçat.

- 4 h 15'.** Coll de les Portes (230 m). Cruïlla de quatre camins. Travessem el GR 11 i seguim al S durant més o menys un quilòmetre per pista en suau descens. Sota nostre, a l'esquerra, trobem les restes de l'església del Terror. No es pot assegurar

Caseta i vèrtex geodèsic del puig d'Esquers

Restes de l'església del Terror

rotundament que aquesta sigui l'església documentada l'any 974 i dedicada a sant Genís, però sembla prou probable.

Prenem el fressat corriol que surt de darrere de l'església i que perd metres amb rapidesa. Seguim el curs de les diferents rieres que anem trobant, per un camí cada cop més ample i planer. Passem per sota de la línia del ferrocarril i, just després, creuem la riera de Llançà per sortir a la carretera N-260. La creuem també, i entrem ja dins del nucli urbà de Llançà.

Un parell de quilòmetres ens separen del port. Seguim recte fins a l'oficina de turisme de Llançà. Des d'allà ens dirigim a la placeta triangular de davant de la rotonda, i, pel carrer que neix del seu costat esquerre, enfilem recte fins a la interessant plaça Major. Al centre trobarem un exuberant plàtan i, al seu costat, l'església de Sant Vicenç, construïda entre els anys 1690 i el 1730. L'esvelt campanar és posterior, aixecat entre 1912 i 1915. Sortim de la plaça a través del carrer Rafael Estela i seguim recte, per fer cap a la GI-612, on trobarem rètols en direcció a l'Escola Nàutica i, posteriorment, al port de Llançà.

Passem per davant de l'església de la Mare de Déu del Port, de façana blanca, estil barroc i que data de l'any 1691. Segons la llegenda, és fruit de la promesa d'un mariner en alta mar, que jurà construir una capella al primer lloc on pogués tocar terra. De l'església al port pocs metres resten; només cal mantenir la direcció i seguir les indicacions.

5 h 30'. Port de Llançà (0 m). Port amb concorreguda platja i amb tots els serveis: lavabos públics, bars, restaurants, hotels... Podem finalitzar l'excursió adreçant-nos a l'estació de tren de Llançà (20 minuts) o caminant fins a Colera pel camí de ronda (2 hores i 8 km). Aquest camí el detallarem en la ruta següent.

La platja del Port de Llançà

Llocs de bany

La platja del Port de Llançà ens pot servir per banyar-nos i, a més, hi trobarem múltiples serveis, però també molta gent en plena temporada d'estiu.

Si decidim fer el camí de ronda per tornar a Colera, passarem per diverses platges i caletes molt més solitàries, on podrem gaudir del mar amb més calma.

Altres rutes i llocs d'interès

- Font del Mono, tot desviant-nos a la riera de Molinàs en un recorregut de prop de dos quilòmetres (entre anada i tornada).
- Ruta dels monuments megalítics en l'ascens al puig d'Esquers, obviant la visita a Sant Miquel de Colera.
- Rutes del servei de turisme de Llançà. Les podem trobar i descarregar a la següent web: www.visitllanca.cat.
- Camí de ronda de Llançà a Colera (descriu a continuació).